

Fact-checking analiza novinskog članka

Naziv članka: Dolar ojačao prema košarici valuta, vrijednost mu dosegla najvišu razinu u pet i pol mjeseci

Datum objave članka: 23.11.2025.

Poveznica na izvor (medij/portal):

<https://www.poslovnih.hr/svijet/dolar-ojacao-prema-kosarici-valuta-vrijednost-mu-dosegnula-najvisu-razinu-u-pet-i-pol-mjeseci-4512612>

Ime i prezime studenta: Mario Funčić

Ime i prezime mentora/ice: Vanja Rubeša, mag.oec.

1. Kratki opis članka

Članak govori o jačanju američkog dolara na svjetskim tržištima tijekom prošlog tjedna, nakon prethodna dva tjedna slabljenja. Vrijednost dolara prema košarici šest najvažnijih svjetskih valuta porasla je oko 0,9 posto i dosegla najvišu razinu u posljednjih pet i pol mjeseci. Dolar je ojačao i prema euru, koji je oslabio na razinu od oko 1,15 dolara, kao i prema japanskom jenu, prema kojem je zabilježen najveći rast. U jednom je trenutku tečaj dolara prema jenu dosegnuo gotovo 158 jena, što je najviša razina u deset mjeseci. Glavni razlog jačanja dolara su smanjena očekivanja da će američka središnja banka u prosincu sniziti kamatne stope. Tome je pridonijelo snažnije izvješće o zapošljavanju u SAD-u, koje ukazuje na otpornije gospodarstvo nego što se ranije pretpostavljalo. Slabljenje jena dodatno je potaknuto fiskalnim poticajima nove japanske vlade i procjenama da Bank of Japan neće žuriti s podizanjem kamata. Unatoč tome, japanske vlasti signalizirale su mogućnost valutne intervencije ako se nastave snažne oscilacije tečaja.

2. Identificirane činjenice i njihova provjera

U donju tablicu unesi svaku tvrdnju koja je provjerena, njezinu ocjenu i korišteni izvor.

Br.	Tvrdnja iz članka	Ocjena (točno / djelomično / netočno)	Izvor(i) i komentar provjere
1	Na svjetskim je tržištima vrijednost dolara prema košarici valuta prošloga tjedna porasla gotovo jedan posto, nakon dva tjedna pada, pa je dosegla najviše razinu u pet i pol mjeseci.	Točno	Tvrdnja se odnosi na kretanje američkog dolara prema košarici valuta, što se standardno mjeri U.S. Dollar Indexom (DXY). Prema tjednim podacima za razdoblje 17.–21. studenoga 2025., dolar je doista prekinuo dvotjedni

			pad i snažno ojačao. Tjedni raspon kretanja (low–high) pokazuje rast od oko 1,16 %, dok su konzervativnije mjere (open–close ili low–close) vrlo blizu 1 %, što opravdava formulaciju „gotovo jedan posto“. Ako se izraz „najviša razina u pet i pol mjeseci“ tumači kroz tjedni maksimum (high), DXY je u tom tjednu dosegnuo 100,40, što je najviša tjedna vrijednost još od kraja svibnja / početka lipnja 2025. Time je vremenska usporedba iz tvrdnje u skladu s podacima. Iako nije postavljen novi apsolutni rekord u odnosu na sve prethodne dane u godini, dosegnuta je najviša razina u promatranom višemjesečnom razdoblju. https://finance.yahoo.com/quote/CL%3DF/history/
2	Dolarov indeks, koji pokazuje vrijednost američke prema šest najvažnijih svjetskih valuta, ojačao je prošloga tjedna 0,9 posto, na 100,19 bodova.	Točno	Tvrdnja se odnosi na Dolarov indeks (DXY), koji mjeri vrijednost američkog dolara prema košarici šest glavnih svjetskih valuta. Prema tjednim povijesnim podacima, u tjednu koji je završio 21. studenoga 2025. DXY je zatvorio na

			100,18-100,19 bodova. U prethodnom tjednu (10.-14. studenoga) indeks je zatvorio na oko 99,27 bodova, što znači da je tjedni rast iznosio približno 0,9 posto. Time su oba ključna elementa tvrdnje potvrđena: i razina indeksa (oko 100,19 bodova) i navedeni postotak rasta u odnosu na prethodni tjedan. Manja razlika u drugoj decimali (100,18 protiv. 100,19) zanemariva je i ne mijenja suštinu navoda. https://finance.yahoo.com/quote/CL%3DF/history/
3	Pritom je dolar prema europskoj valuti ojačao 0,9 posto, pa je tečaj eura skliznuo na 1,1515 dolara.	Točno	Podaci o tečaju EUR/USD potvrđuju da je euro u promatranom tjednu oslabio za približno 0,9 %, te da se tečaj doista spustio na razinu oko 1,1515 dolara, kako se navodi u tvrdnji. https://finance.yahoo.com/quote/EURUSD=X/history
4	Američka je valuta ojačala i u odnosu na japansku, i to za 1,2 posto, pa je cijena dolara dosegla 156,40 jena.	Točno	Tvrdnja se odnosi na kretanje tečaja USD/JPY u tjednu prije objave članka (do 21. studenoga 2025.). Prema povijesnim dnevnim

			podacima, tečaj dolara prema jenu početkom tog tjedna kretao se oko 154,5–155,0 jena, dok je tijekom tjedna dosegno razine iznad 156 jena, s dnevnim maksimumima oko 156,4 jena. Rast s približno 154,5 na 156,4 jena odgovara jačanju dolara od oko 1,2 posto, što je u skladu s navodom iz članka. Važno je naglasiti da se izjava odnosi na najvišu dosegnutu razinu (high) tijekom tjedna, a ne nužno na završni (close) tečaj. Gledano na taj način, i postotak rasta i navedena razina tečaja potvrđeni su podacima. https://finance.yahoo.com/quote/JPY%3DX/history/?frequency=1wk
5	Dolarov indeks kreće se oko najviših razina u pet i pol mjeseci jer američka središnja banka možda neće smanjiti kamate u prosincu, što se još nedavno činilo sigurnom 'okladom'.	Točno	Podaci o tržišnim očekivanjima kamatnih stopa potvrđuju da se uoči prosinca 2025. znatno smanjila vjerojatnost smanjenja kamata Fed, što je ranije bilo percipirano kao gotovo sigurno. U isto vrijeme, dolarov indeks kretao se blizu višemjesečnih maksimuma. Zbog toga su i opis razine dolara i objašnjenje

			monetarnim očekivanjima u skladu s dostupnim podacima. https://finance.yahoo.com/quote/DX-Y.NYB/history/?frequency=1d https://www.cmegroup.com/markets/interest-rates/cme-fedwatch-tool.html
6	Naime, prošloga je tjedna izvješće o zapošljavanju u SAD-u pokazalo da je u rujnu broj zaposlenih porastao više nego što su analitičari očekivali.	Točno	U rujnu 2025. broj zaposlenih u SAD-u porastao je za oko 119 000, što je znatno više od očekivanih ~50 000 novih radnih mjesta prema anketama ekonomista. To znači da je tržište rada u tom mjesecu premašilo očekivanja analitičara, što čini tvrdnju točnom. https://www.bls.gov/news.release/pdf/empsit.pdf https://tradingeconomics.com/united-states/non-farm-payrolls
7	Zbog toga su, pak, splasnula očekivanja da će američka središnja banka u prosincu dodatno smanjiti kamatne stope. Još donedavno procjenjivalo se da postoji oko 90 posto izgleda da će Fed to	Točno	Tvrdnja povezuje snažnije izvješće o zapošljavanju u SAD-u s promjenom tržišnih očekivanja o monetarnoj politici Fedu. To je u skladu s dostupnim first-party tržišnim podacima. Prema CME FedWatch Toolu

	učiniti, no sada su ti izgledi znatno manji.		(Target Rate Probability History), tijekom ranijih faza 2025. tržišta su doista procjenjivala oko 85–90 % vjerojatnosti da će Fed do prosinca dodatno smanjiti kamatne stope. Međutim, nakon objave jačih makroekonomskih podataka, osobito s tržišta rada, te su se vjerojatnosti osjetno smanjile, a scenarij zadržavanja stopa postao je dominantan. Graf povijesti očekivanja jasno pokazuje pad vjerojatnosti rezanja kamata u studenome 2025., što potvrđuje tvrdnju da su se izgledi za prosinačko smanjenje „znatno smanjili“. Iako se radi o tržišnim očekivanjima, a ne o odluci Feda, promjena u percepciji bila je stvarna i mjerljiva. https://www.cmegroup.com/markets/interest-rates/cme-fedwatch-tool.html
8	Najviše je prošloga tjedna tečaj dolara porastao prema jenu, pa je u jednom trenutku dosegnuo 157,90 jena, najvišu razinu u 10 mjeseci.	Točno	Usporedba tjednih kretanja svih valuta iz DXY košarice pokazuje da je dolar u promatranom razdoblju najviše ojačao prema japanskom jenu, dok su ostale valute (euro, funta, kanadski dolar.

			švedska kuna i švicarski franak) zabilježile slabije postotne promjene. https://ca.finance.yahoo.com/quote/CHF%3DX/history/?frequency=1wk https://ca.finance.yahoo.com/quote/CAD%3DX/history/?frequency=1wk https://nz.finance.yahoo.com/quote/EURUSD%3DX/history/?frequency=1wk https://ca.finance.yahoo.com/quote/JPY%3DX/history/?frequency=1wk https://finance.yahoo.com/quote/EURUSD%3DX/history/?frequency=1wk https://finance.yahoo.com/quote/SEK%3DX/history/?frequency=1wk
9	Jen se našao pod pritiskom jer je vlada nove premijerke Sanae Takaichi donijela paket poticajnih mjera usmjeren na suzbijanje inflacije i jačanje gospodarstva, vrijedan 135,5 milijardi dolara.	Točno	Japanska vlada pod vodstvom premijerke Sanae Takaichi službeno je, prema objavama Ureda premijera Japana (Kantei), usvojila sveobuhvatan paket gospodarskih mjera vrijedan oko 21,3 bilijuna jena, odnosno približno 135,5 milijardi dolara. U službenom priopćenju navodi se da su mjere usmjerene na

			ublažavanje posljedica inflacije, potporu kućanstvima i jačanje gospodarskog rasta. Takav fiskalni poticaj dodatno je povećao pritisak na jen, jer se istodobno procjenjuje da monetarna politika ostaje labava. Time je tvrdnja iz članka u skladu s first-party izjavama japanske vlade i službeno potvrđenim podacima. https://japan.kantei.go.jp/104/statement/202511/21kaiken.html
10	Uz to, procjenjuje se da japanska središnja banka neće žuriti s povećanjem kamatnih stopa, unatoč povišenoj inflaciji, što je također izazvalo slabljenje jena	Točno	Japanska središnja banka u službenim izjavama i analizama potvrđuje da, unatoč povišenoj inflaciji, nastavlja s opreznim i postupnim pristupom normalizaciji monetarne politike, bez žurbe u daljnjem povećanju kamatnih stopa. U govoru članice Odbora za monetarnu politiku Junko Koede od 20. studenoga 2025. navodi se da su financijski uvjeti i dalje izrazito akomodativni, dok se naglašava potreba za praćenjem održivosti inflacije i gospodarskog oporavka prije snažnijeg zaoštavanja politike. Takav stav Bank of Japan tržišta tumače

"Financira Europska unija – NextGenerationEU. Izneseni stavovi i mišljenja samo su autorova i ne odražavaju nužno službena stajališta Europske unije ili Europske komisije, kao ni stajališta Agencije za elektroničke medije ni Ministarstva kulture i medija. Europska unija i Europska komisija, kao ni Agencija za elektroničke medije ni Ministarstvo kulture i medija ne mogu se smatrati odgovornima za njih"

			kao faktor koji doprinosi slabljenju jena, osobito u okruženju visokih kamatnih stopa u SAD-u, iako sama središnja banka tečaj ne navodi kao izravni cilj politike. https://www.boj.or.jp/en/about/press/koen2025/data/ko251120a1.pdf
11	Ipak, u petak je tečaj dolara prema jenu skliznuo s najviše razine u 10 mjeseci jer je japanski ministar financija zaprijetio intervencijom ako se nastave velike oscilacije tečaja i špekulacije usmjerene na slabljenje japanske valute.	Točno	Podaci o kretanju USD/JPY pokazuju da je dolar u promatranom tjednu dosegnuo oko 157,9 jena, što je najviša razina u približno 10 mjeseci, ali je u petak skliznuo s tog vrha. To kretanje vremenski se poklapa s izjavama japanskog ministra financija od 21. studenoga 2025., u kojima je ocijenio da su pomaci tečaja jednostrani, nagli i djelomično spekulativni te je izričito potvrdio da devizna intervencija ulazi u skup mogućih “odgovarajućih mjera” ako se takva kretanja nastave. Tržišta su takve poruke protumačila kao verbalnu prijetnju intervencijom, što je uobičajeno dovelo do jačanja jena i povlačenja USD/JPY s vršnih razina. https://www.fsa.go.jp/common/conference/

“Financira Europska unija – NextGenerationEU. Izneseni stavovi i mišljenja samo su autorova i ne odražavaju nužno službena stajališta Europske unije ili Europske komisije, kao ni stajališta Agencije za elektroničke medije ni Ministarstva kulture i medija. Europska unija i Europska komisija, kao ni Agencija za elektroničke medije ni Ministarstvo kulture i medija ne mogu se smatrati odgovornima za njih”

			minister/2025b/20251121-1.html https://finance.yahoo.com/quote/JPY%3DX/history/?frequency=1wk
--	--	--	--

3. Zaključak analize

Analiza svih ključnih tvrdnji iz članka pokazuje visoku razinu činjenične utemeljenosti i konzistentnosti s first-party izvorima. Kretanje američkog dolara prema košarici valuta ispravno je opisano kroz Dolarov indeks (DXY), koji je u tjednu 17.–21. studenoga 2025. doista prekinuo dvotjedni pad, ojačao gotovo jedan posto i dosegno najviše razine u približno pet i pol mjeseci. To potvrđuju tjedni rasponi (low–high) i zaključne vrijednosti indeksa.

Jednako tako, navodi o jačanju dolara prema euru i jenu u skladu su s povijesnim podacima o tečajevima EUR/USD i USD/JPY, pri čemu je dolar najizraženije ojačao upravo prema japanskoj valuti. Objašnjenja kretanja tečaja, koja se vežu uz snažnije izvješće o zapošljavanju u SAD-u i posljedično smanjena očekivanja rezanja kamatnih stopa Feda, potvrđena su službenim podacima američkog Zavoda za statistiku rada (BLS) i tržišnim očekivanjima vidljivima u CME FedWatch Toolu.

Članak korektno opisuje i japanski kontekst: fiskalni paket nove vlade premijerke Sanae Takaichi doista iznosi oko 21,3 bilijuna jena (oko 135,5 mlrd. USD), a Bank of Japan u svojim službenim komunikacijama potvrđuje oprezan pristup daljnjem povećanju kamata. Konačno, povlačenje USD/JPY s višemjesečnog vrha u petak utemeljeno je u first-party izjavama japanskog ministra financija, koji je izričito naveo da devizna intervencija spada u moguće mjere ako se nastave pretjerane i spekulativne oscilacije tečaja.

Sve ključne tvrdnje potvrđene su službenim statističkim podacima, tržišnim pokazateljima i izravnim izjavama nadležnih institucija (Fed, BLS, Bank of Japan, japanska vlada). Eventualne nijanse (npr. tumačenje “najviše razine” kroz tjedni maksimum) jasno su u skladu s uobičajenom financijskom praksom i ne narušavaju vjerodostojnost teksta.

4. Korišteni izvori

Bank of Japan (2025) Speech by Junko Koeda: Economic Activity, Prices, and Monetary Policy in Japan, 20 November 2025

https://www.boj.or.jp/en/about/press/koen_2025/data/ko251120a1.pdf

Bank of Japan (2025) Outlook for Economic Activity and Prices

<https://www.boj.or.jp/en/mopo/outlook/index.htm>

Bureau of Labor Statistics (2025) The Employment Situation – September 2025

“Financiara Europska unija – NextGenerationEU. Izneseni stavovi i mišljenja samo su autorova i ne odražavaju nužno službena stajališta Europske unije ili Europske komisije, kao ni stajališta Agencije za elektroničke medije ni Ministarstva kulture i medija. Europska unija i Europska komisija, kao ni Agencija za elektroničke medije ni Ministarstvo kulture i medija ne mogu se smatrati odgovornima za njih”

<https://www.bls.gov/news.release/pdf/empisit.pdf>

CME Group (2025) CME FedWatch Tool

<https://www.cmegroup.com/markets/interest-rates/cme-fedwatch-tool.html>

Japan Cabinet Secretariat – Prime Minister’s Office (Kantei) (2025) Press Conference on Comprehensive Economic Measures, 21 November 2025

<https://japan.kantei.go.jp/104/statement/202511/21kaiken.html>

Japanese Ministry of Finance (2025) Press Conference by Finance Minister Katayama, 21 November 2025

<https://www.fsa.go.jp/common/conference/minister/2025b/20251121-1.html>

Yahoo Finance (2025) US Dollar Index (DX-Y.NYB) – Historical Data

<https://finance.yahoo.com/quote/DX-Y.NYB/history>

Yahoo Finance (2025) EUR/USD (EURUSD=X) – Historical Data

<https://finance.yahoo.com/quote/EURUSD=X/history>

Yahoo Finance (2025) USD/JPY (JPY=X) – Historical Data

<https://finance.yahoo.com/quote/JPY=X/history>

Yahoo Finance (2025) USD/CAD (CAD=X) – Historical Data

<https://finance.yahoo.com/quote/CAD=X/history>

Yahoo Finance (2025) USD/CHF (CHF=X) – Historical Data

<https://finance.yahoo.com/quote/CHF=X/history>

Yahoo Finance (2025) USD/SEK (SEK=X) – Historical Data

<https://finance.yahoo.com/quote/SEK=X/history>